

Sygn. akt I C 295/18

Sprostowanie: prawomocnym postanowieniem z dnia 1.09.2021 r. sprostowano oczywistą niedokładność w wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 25 marca 2021 roku w sprawie I C 295/18 w ten sposób, że w pkt 1 wyroku po słowach

„z ustawowymi odsetkami” wpisano „za opóźnienie”.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa P. Ł., M. N.

przeciwko P. N., A. N.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanych P. N. i A. N. na rzecz P. Ł.

i M. N. solidarnie kwotę 206.666.48 (dwieście sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt sześć 48/100) złotych z ustawowymi odsetkami od następujących kwot:

- 133.281,29 (sto trzydzieści trzy tysiące dwieście osiemdziesiąt jeden 29/100) złotych od dnia 6 lipca 2017 roku,

- 73.385,19 (siedemdziesiąt trzy tysiące trzysta osiemdziesiąt pięć 19/100) złotych od dnia 14 września 2020 roku,

zastrzegając, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

2) w pozostałej części powództwo oddala;

3) zasądza od pozwanych na rzecz powodów solidarnie kwotę 10.817 (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4) nakazuje pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 15.059,04 (piętnaście tysięcy pięćdziesiąt dziewięć 04/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 295/18

UZASADNIENIE

Powodowie M. N. i P. Ł. wnieśli (po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa) o zasądzenie na ich rzecz kwoty 206.866,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 133.281,29 zł od dnia 6 lipca 2017 roku do dnia zapłaty i od kwoty 73.585,19 zł od dnia 19 sierpnia 2020 roku tytułem naprawienia szkody wyrządzonej przez pozwanych P. N. i A. N. na skutek nienależytego wykonania budynku mieszkalnego położonego w R. przy ul. (...) - z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia pieniężnego przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego. W uzasadnieniu powodowie wskazali, że na podstawie umowy zawartej z pozwanym A. N. zlecili mu wybudowanie wspomnianego budynku mieszkalnego. Z kolei pozwany P. N. obowiązany był wykonywać obowiązki kierownika budowy. Po osiągnięciu tzw. stanu surowego zamkniętego w sierpniu 2016 roku powodowie zauważyli liczne nieprawidłowości w wykonanych pracach. Z tego względu powodowie zlecili wykonanie ekspertyz technicznych mających na celu sprawdzenie nieprawidłowości wykonania budynku. Sporządzone ekspertyzy stwierdziły, że roboty budowlane były realizowane niezgodnie z projektem, przepisami techniczno-budowlanymi oraz zasadami wiedzy i sztuki budowlanej (pismo precyzujące powództwo k. 1092). Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik powodów sprecyzował żądanie w ten sposób, iż jako podstawę odpowiedzialności pozwanych wskazał nienależyte wykonanie zobowiązania.

Pozwany A. N. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniósł, że nie łączyła go z powodami umowa sporządzona na piśmie, a za ewentualne nieprawidłowości budowlane odpowiedzialność ponosi kierownik budowy, korzystający z obligatoryjnej ochrony ubezpieczeniowej. Podkreślił, że korespondencji prowadzonej z powodami sygnalizował gotowość do wykonania prac naprawczych (k.315 i nast.).

Pozwany P. N. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że z pozwu wynika, iż powodowie wzywali pozwanego A. N. jako wykonawcę prac do naprawienia stwierdzonych usterek. Pozwany jako kierownik budowy nie odpowiada za niemożność porozumienia między wykonawcą a inwestorem (k.354).

W związku z oświadczeniem strony powodowej o oparciu żądania o odpowiedzialność kontraktową pełnomocnicy pozwanych podnieśli zarzut przedawnienia.

Pismem z dnia 30 stycznia 2018 roku po stronie pozwanego P. N. zgłosił się do sprawy interwenient uboczny tj. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. (k.356). Ubezpieczyciel wniósł o oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanego P. N. i zasądzenie kosztów postępowania. Przyznał, że w ramach umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zawartej z pozwanym P. N. prowadził postępowanie likwidacyjne zainicjowane zgłoszeniem powodów, a następnie uznał odpowiedzialność i wypłacił odszkodowanie w wysokości 33.786,55 zł. Zdaniem interwenienta kwota ta wyczerpuje roszczenie wobec pozwanego P. N., gdyż kierownik budowy nie ponosi odpowiedzialności za wszystkie nieprawidłowości na budowie, a powstała szkoda jest wynikiem błędów w sztuce budowlanej popełnionych przez wykonawcę pozwanego A. N.. Zakwestionuje istnienie adekwatnego związku przyczynowego między szkodą, a działaniem pozwanego P. N..

Sąd ustalił:

Powodowie i pozwany A. N. zawarli ustną umowę o wybudowanie budynku mieszkalnego według projektu typowego (...) w R. przy ul. (...) na działce nr (...). Na piśmie sporządzono jedynie kosztorys (przygotowany przez pozwanego A. N.), z tym że nie obejmował on wszystkich prac jakie ostatecznie zostały wykonane przez pozwanego, a jedynie pierwszy etap powierzonych mu robót dotyczący wykonania stanu surowego budynku (wykonanie fundamentów, wzniesienie ścian, wykonanie stropów, posadowienie i wykonanie dachu). W dalszej kolejności tj. poza robotami objętymi kosztorysem, pozwany wykonał jeszcze ocieplenie budynku i podbitkę. Z kolei pozwany P. N. objął funkcję kierownika budowy. Umowa z powodami, na podstawie której pozwany objął tę funkcję również miała formę ustną. Budynek będący przedmiotem szkody jest budynkiem mieszkalnym, jednorodzinny, wolnostojącym, niepodpiwniczonym z poddaszem użytkowym i wbudowanym garażem, wzniesionym w technologii tradycyjnej. W

lutym 2013 roku na zlecenie powodów sporządzona została adaptacja projektu gotowego domu jednorodzinnego (...) autorstwa architekt E. D.. W dniu 11 czerwca 2013 roku decyzją nr (...) Starosty (...) zatwierdzono projekt budowlany i udzielono pozwolenia na budowę dla inwestycji: budowa budynku mieszkalnego według projektu typowego (...) w R. przy ul. (...) na działce nr (...). W dniu 15 lipca 2013 roku przez Starostwo Powiatowe w G. wydany został Dziennik Budowy nr (...) dla przedmiotowej inwestycji. W dniu 22 lipca 2013 roku, zgodnie z wpisem do Dziennika Budowy obowiązki Kierownika Budowy objął pozwany P. N.. W dniu 22 lipca 2013 roku do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w G. złożone zostało zawiadomienie o rozpoczęciu prac budowlanych przedmiotowej inwestycji. W dniu 2 maja 2014 roku rozpoczęto roboty budowlane. W dniu 10 października 2015 roku pozwany P. N. dokonał ostatniego wpisu, który dotyczył wykonania termoizolacji i tynku zewnętrznego.

Powodowie nie mieli wiedzy z zakresu budownictwa nie byli w stanie samodzielnie ocenić poprawności wykonywanych prac. Działali w zaufaniu do pozwanych i pozostawali w przekonaniu, że roboty wykonywane są zgodnie ze sztuką budowlaną. Wiosną 2015r. wykonano instalację elektryczną w budynku, a w lutym i marcu 2016r. instalację wod-kan. Prace te nie były wykonywane przez pozwanego. W lecie 2016r. znajomy powodów, posiadający wiedzę specjalistyczną z zakresu budownictwa, zwrócił im uwagę na istniejące w budynku wady. Wówczas powodowie powzięli wątpliwość co do prawidłowości robót wykonanych przez pozwanego A. N..

Pozwany P. N. nie kwestionował nigdy jakości wykonanych robót, nie odnotowywał nieprawidłowości ani nie informował o nich powodów jako inwestorów.

Pozwany A. N. wykonywał roboty uwzględniając wskazówki powoda co do zakupu materiałów i ich kosztów. Zdarzało się, że zwracał uwagę powoda na niską jakość użytych materiałów (np. waty szklanej użytej do ocieplenia), natomiast nie poinformował powoda, że niektóre z używanych do budowy materiałów muszą spełniać określone normy. Sytuacja taka dotyczyła m.in. drewna użytego do konstrukcji więźby dachowej. Pozwany nie poinformował powoda, że drewno przeznaczone na budowę więźby dachowej musi spełniać określone wymogi, które zazwyczaj potwierdzane są w dokumentacji przekazywanej wraz z jego zakupem. Nie sprawdził czy zakupione na więźbę drewno spełnia konieczne normy i czy zostało to potwierdzone odpowiednią dokumentacją (przesłuchanie pozwanego na rozprawie w dniu 18 marca 2021 k.1156 i nast.).

Zastrzeżeń co drewna użytego do budowy więźby nie zgłosił również pozwany P. N..

W dniu 18 sierpnia 2016 roku powodowie złożyli pisemną reklamację skierowaną do pozwanego A. N. (k.206 i nast.), w której stwierdzono szereg wad wynikających z niechlujności, niezgodności z projektem oraz odstępstw od sztuki budowlanej. 5 września 2016 roku na terenie budowy odbyła się wizja lokalna w obecności powodów, wykonawcy - pozwany A. N. oraz kierownika budowy - pozwany P. N. . Pismem z dnia 5 września 2016 roku (k.208) powodowie wezwali pozwanego A. N. do przedłożenia faktur za zakup drewna konstrukcyjnego oraz za technikę mocowań. Również 5 września 2016 roku pozwany P. N. w związku z nienależytym wykonaniem budowy został wezwany do doprowadzenia konstrukcji budynku zgodnie z zatwierdzonym projektem (k.209). W dniu 19 września 2016 roku J. R. - mistrz ciesielstwa i dekarstwa, orzecznik techniczny (...) sporządził (na zlecenie powodów) opinię, w której wskazał m. in. na brak należytego nadzoru kierownika budowy., liczne uchybienia w sztuce budowlanej czy wadliwe wykonanie prac ciesielsko-dekarskich. W dniu 23 września 2016 roku powodowie złożyli pisemną reklamację do pozwanego A. N. (k.210) domagając się usunięcia wad i doprowadzenia budynku do stanu zgodnego z projektem. W odpowiedzi na wezwanie powodów pozwany A. N. (k.211 i nast.) zobowiązał się do usunięcia części usterek w uzgodnionym terminie. Następnie w piśmie z dnia 3 października 2016 roku (k.217 i nast.) powodowie poinformowali pozwanego A. N., iż w związku, z tym, że nie ustosunkował się do ich reklamacji określonym terminie prace związane z usunięciem wad zostaną zlecone innemu wykonawcy na koszt pozwanego. W piśmie z 9 listopada 2016 roku pozwany A. N. (k.222) ponownie zobowiązał się od usunięcia części wad. Kolejna korespondencja (w podobnym tonie) pomiędzy stronami nie doprowadziła do polubownego załatwienia sporu i okazała się bezskuteczna. W dniu 12 grudnia 2016 roku na zlecenie powodów rzeczoznawca budowlany K. M. sporządził ekspertyzę techniczną której przedmiotem opracowania była ocena prawidłowości wykonania pokrycia dachu, obróbek blacharskich, podbitki wraz z ogólną oceną wykonania ścian, stropów i elewacji. Częścią składową opracowania jest kosztorys szacunkowy opiewającym na kwotę 138.841,93

zł netto (158.949,84 zł brutto). W kolejnym piśmie z dnia 14 grudnia 2016 roku powodowie wezwali pozwanego A. N. do zlikwidowania szkody jaką ponieśli związku z wadliwie wykonanymi pracami budowlanymi i uiszczenia kwoty 180.867,84 zł (k.223 i nast.). Kwota ta wynika z kosztorysu sporządzonego przez rzeczoznawcę na zlecenie powodów, kosztów poniesionych w związku z ekspertyzą oraz utraconych korzyści związanych z brakiem możliwości zakończenia prac i zamieszkania w przedmiotowym budynku. W dniu 15 grudnia 2016 roku architekt wpisem do dziennika budowy stwierdził wykonanie budynku niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym oraz niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej. Pojawił się zarzut, iż sam budynek został przesunięty o ok. 45 cm w stosunku do projektu budowlanego, co stanowi istotne odstępstwo od projektu budowlanego. Zmiana lokalizacji budynku wymaga uzyskania nowego pozwolenia na budowę. Z opinii biegłej wydanej niniejszej sprawie wynika jednak, iż zarzut ten nie ma podstaw.

W dniu 19 grudnia 2016 roku powodowie dokonali zgłoszenia szkody do ubezpieczyciela, który przeprowadził kompleksowe postępowanie likwidacyjne. Interwenient uboczny przyjął odpowiedzialność ubezpieczeniową i wypłacił powodom odszkodowanie w kwocie 33.786,55 zł, w tym kwotę 25.668, 55 zł tytułem kosztów związanych z koniecznością wykonania prac naprawczych. Pozostała część wypłaconych środków stanowiła zwrot kosztów poniesionych przez powodów na wykonanie ekspertyz budowlanych i odsetki w wysokości 51,90 zł.

Decyzją Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego Powiatu (...) nr (...) z dnia 7 lutego 2018 roku nałożono na powodów obowiązek sporządzenia projektu budowlanego zamiennego i usunięcie usterek zgodnie z projektem oraz doprowadzenie elementów konstrukcyjnych do stanu zgodnego z zasadami wiedzy technicznej.

Zakres robót wadliwie wykonanych to: konstrukcja dachu, pokrycie połaci dachowej wraz z obróbkami; uszczelnieniami i obiciami, komin w salonie budynku, oparcie wewnętrznej klatki schodowej, wyprowadzenie kanalizacji z budynku niezgodnie z projektem, brak wykonania kanału nawiewnego w garażu i czerpni powietrza do kotłowni, brak nawiewu do kominu w salonie, niezgodnie z dokumentacją projektową umiejscowienie otworu okiennego w pomieszczeniu salon/kuchnia (przy kominie), brak elementu konstrukcyjnego stropu przy kominie w salonie (tzw. wymian), niezgodne z dokumentacją umiejscowienie otworu przejścia sieni a holem na parterze (przesunięcie o 7 cm), co w konsekwencji skutkuje niesymetryczną wnęką, z jednej strony 64 cm a z drugiej strony 58 cm - standardowa głębokość garderoby to 60 cm, niezgodne z dokumentacją umiejscowienie otworu drzwiowego w łazience na parterze (przesunięcie o 5 cm), co uniemożliwia montaż drzwi ze standardową ościeżnicą opaskową; niezgodne z dokumentacją umiejscowienie otworu okiennego w gabinecie i sypialni 3 na poddaszu (zła wysokość umiejscowienia otworów), konsekwencją tego jest stykanie się naroża otworu z okryciem warty ocieplającej poddasze i w konsekwencji niemożliwe jest zainstalowanie karniszy, wadliwie wykonanie elewacji, wadliwie wykonany balkon. Zakres robót naprawczych jakie należałoby wykonać aby budynek powodów był zgodny z projektem budowlanym to: wzmocnienie konstrukcji więźby dachowej tj. uzupełnienie konstrukcji o grzędy zgodnie z projektem budowlanym, wykonanie połączeń konstrukcyjnych (zastosowanie zaprojektowanych rodzajów i ilości łączników, śrub, przewiązek), wykonanie wymianów w płatwi kalenicowej przy kominie, wieńca w połączeniu z nadprożami w ścianach szczytowych, poprawić oparcie słupów drewnianych podtrzymujących zadaszenia nad wejściem do budynku, zabezpieczenie wszystkich drewnianych elementów konstrukcyjne impregnatami. Należy także wykonać zespolenia podstaw schodów ze ścianą zewnętrzną poprzez zabudowę wieńca, dobudować fundament pod kominem, wykonać wzmocnienie stropu gęsto żebrowego nad parterem przy kominie oraz w miejscach obciążenia go ścianami i stropami na I piętrze. Koniecznym również jest naprawa balkonu, przesunięcie otworów okiennych, przebudowanie ścian wewnętrznych, uzupełnienie o elementy wentylacyjne, zabezpieczenia przejścia przyłącza kanalizacyjnego przez ścianę fundamentową. Wzmocnienie wadliwie wykonanej konstrukcji więźby dachowej wymaga przesunięcia kominu i wykonania nośnej krokwi kalenicowej bez kolizji z kominem, co wiąże się z rozbiórką połaci dachowej i częściowym wyburzeniem ścian szczytowych przy wykonaniu wieńca skośnego, a to w konsekwencji wymaga wykonania nowego ocieplenia ścian zewnętrznych.

Wysokość szkody jakiej powodowie doznali na skutek konieczności dostosowania budynku do wymogów projektu zamiennego, do czego wobec wadliwości wykonanego obiektu zostali zobowiązani decyzją administracyjną (...) po odliczeniu szkody wynikające z demontażu i ponownego montażu instalacji elektrycznej i wod-kan to 212.532,09

zł. Wyliczenie to nie uwzględnia prac stanowiących ulepszenia w stosunku do projektu pierwotnego (opinia biegłej k. 934). Wysokość szkody jakiej powodowie doznali na skutek montażu instalacji wewnętrznych, a następnie konieczności ich demontażu i ponownego wykonania instalacji wynosi 19.802,94 zł brutto (opinia biegłej k. 1061-1062). Łącznie koszty jakie powodowie muszą ponieść w związku z wadliwym wykonaniem budynku to 232.335,03 zł. Szkada została naprawiona przez ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej kierownika budowy do kwoty 25.668,55 zł, a zatem wynosi 206.666,48 zł.

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę do przeprowadzenia rozważań Sąd dokonał w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie odpowiadającym inicjatywie dowodowej stron, kierując się przy tym dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 i 230 k.p.c. a także na podstawie zeznań stron powoda P. Ł. k.590 i nast., k.1158 i nast., powódki M. N. k.1160, pozwanego A. N. k.1160 i nast., pozwanego P. N. k.594 i nast., opinii biegłego z zakresu budownictwa (k. 671 i nast.) w tym także ustnych wyjaśnień biegłej do opinii (k. 900 i nast.) oraz opinii uzupełniającej k. 931 i nast. i k. 1056 i nast., świadka T. N. k.1157 i nast. Przeprowadzone dowody Sąd uznał za wiarygodne. Ustalenia faktyczne wymagały wiedzy specjalistycznej z zakresu budownictwa i kosztorysowania, a zatem szczególną wagę przy ich dokonywaniu miała opinia biegłej. W ocenie Sądu opinia sporządzona została rzetelnie i w sposób pozwalający prześledzić tok rozumowania biegłej. Podczas składania ustnych wyjaśnień, a potem w pisemnej opinii uzupełniającej biegła ustosunkował się do wszystkich zarzutów i wątpliwości stron. Po uzupełnieniu opinia nie była już kwestionowana.

Sąd zważył co następuje:

Powodów i pozwanego A. N. wiązała umowa, na mocy której pozwany A. N. zobowiązał się do wykonania robót budowlanych zgodnie z przedstawionym mu projektem budowlanym. Umowa została zawarta ustnie i nosiła cechy umowy o roboty budowlane opisanej w art. 647 k.c. Forma umowy nie ma znaczenia dla jej ważności albowiem przepis art. 648 k.c. nie zastrzega dla tego rodzaju umów formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Ustalenia faktyczne dokonane w niniejszej sprawie wskazują, że pozwany wykonał umowę nienależycie. Budynek wystawiony przez niego w ramach umowy dotknięty był szeregiem wad opisanych szczegółowo w części ustalającej. Wykonawca w myśl art. 647 k.c. zobowiązany jest do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej. Rodzaj i zakres stwierdzonych w budynku wad wskazuje na naruszenie zarówno zasad wiedzy technicznej do jakiego doszło podczas budowy, jak na uchybienia wykonawcze stanowiące niezgodność z projektem.

Nietrafna jest argumentacja pozwanego co do wykonania budynku zgodnie z zaleceniami powodów (inwestorów) i przy użyciu dostarczonych przez nich materiałów, co ostatecznie spowodowało wady dotyczące m.in. więźby dachowej. Zgodnie z art. 651 k.c. jeżeli dostarczona przez inwestora dokumentacja, teren budowy, maszyny lub urządzenia nie nadają się do prawidłowego wykonania robót, albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu robót, wykonawca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym inwestora. Obowiązku tego pozwany nie wykonał. Jak sam przyznał podczas przesłuchania, nie zainteresował się jakością drewna przeznaczonego na budowę więźby, ani tym czy istnieje dokumentacja potwierdzająca zdatność wykorzystania go do tego celu. Nie poinformował powodów o konieczności budowy więźby z materiału spełniającego określone parametry, ani o tym, że dostarczone drewno takich wymogów może nie spełniać. W tych warunkach odpowiedzialność za szkodę jaka powstała w związku z wykorzystaniem do budowy drewna nie spełniającego wymaganych norm nie może obciążać powodów jako inwestorów.

Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 471 k.c.). Nienależyte wykonanie zobowiązania, istnienie i wysokość szkody i związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem pozwanego A. N., a powstałą szkodą zostały przez powodów wykazane. Pozwany nie wykazał natomiast żadnych okoliczności wskazujących na to aby szkoda powstała na skutek okoliczności za które on odpowiedzialności nie ponosi.

Również stosunek łączący powodów i pozwanego P. N. miał charakter obligacyjny. Na mocy zawartej przez pozwanego z powodami umowy, pozwany P. N. objął funkcję kierownika budowy w realizowanej przez powodów inwestycji.

Kierownik budowy w myśl art. 18 prawa budowlanego jest jednym z uczestników procesu budowlanego. Jego podstawowe obowiązki określa art. 22 prawa budowlanego i należą do nich m.in. wstrzymanie robót budowlanych w przypadku stwierdzenia możliwości powstania zagrożenia oraz bezzwłoczne zawiadomienie o tym właściwego organu, zawiadomienie inwestora o wpisie do dziennika budowy dotyczącym wstrzymania robót budowlanych z powodu wykonywania ich niezgodnie z projektem, zgłaszanie inwestorowi do sprawdzenia lub odbioru wykonanych robót ulegających zakryciu bądź zanikających oraz zapewnienie dokonania wymaganych przepisami lub ustalonych w umowie prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych przed zgłoszeniem obiektu budowlanego do odbioru. Kierownik budowy, jako pełniący samodzielnie funkcję budowlaną, ma kompetencje i powinność nakazania zmiany sposobu wykonywania robót jeśli stwierdzi, że wykonujący je podmiot działa niezgodnie z projektem lub narusza właściwe przepisy, a także odmowy wykonania decyzji inwestora jeśli prowadzą one do sprzeczności procesu budowlanego z wzorcem wymaganym przez prawo budowlane (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 marca 2020 r., sygn. I ACa 652/19). Kierownik budowy nie jest więc w procesie budowlanym podmiotem wyłącznie wykonującym polecenia inwestora ale ma obowiązek czuwać nad prawidłowym przebiegiem procesu budowlanego. To kierownik budowy powinien dbać o wykonywanie prac budowlanych zgodnie z zatwierdzonym projektem. Dysponuje on zarówno wiedzą specjalistyczną, konieczną do oceny propozycji inwestora, jak i instrumentami prawnymi mogącymi powstrzymać bezprawne działania inwestora (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. I ACa 521/13). Funkcja kierownika budowy jest samodzielną funkcją techniczną, wymaga posiadania specjalistycznej wiedzy w zakresie budownictwa, a jej sprawowanie rodzi odpowiedzialność za prawidłowe wybudowanie budynku. Już sam fakt złożenia oświadczenia o objęciu funkcji rodzi odpowiedzialność kierownika budowy za jej przebieg. Prawo budowlane wprowadza szczególne wymagania dla kwalifikacji i doświadczenia zawodowego osób pełniących funkcje kierownika budowy, znajdujące wyraz w obowiązku legitymowania się formalnym potwierdzeniem tych kwalifikacji i uzyskania publicznoprawnego uprawnienia do wykonywania takiej działalności zawodowej (art. 12 i 12a prawa budowlanego). Przy uwzględnieniu zatem tych wymogów zawodowych konstruować należy wzorzec staranności zawodowej wymagany na podstawie art. 355 § 2 k.c. co do świadczenia usług w ramach swojej działalności zawodowej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 marca 2020 r., sygn. I ACa 652/19).

W realiach niniejszej sprawy nie można uznać aby pozwany P. N. wywiązał się należycie z obowiązków jakie wiązały się z przyjęciem funkcji kierownika budowy. Postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że budynek został wykonany wadliwie, przy czym zakres wad był tak daleko idący, że zagrażał bezpieczeństwu użytkownika budynku, co stanowiło podstawę do wydania decyzji administracyjnej zobowiązującej powodów do uzyskania projektu zamiennego i doprowadzenia elementów konstrukcyjnych obiektu do stanu zgodnego z zasadami wiedzy technicznej. Nieprawidłowości, które stały się podstawą wydania tej decyzji pozwany, sprawując funkcję kierownika budowy nie dostrzegł, co świadczy co najmniej o braku należytej staranności w jego działaniach. Jako, że pozwany wykonywał funkcję kierownika budowy w oparciu o umowę zawartą z powodami, nienależyte wykonanie obowiązków ustawowych wiążących się z tą funkcją, stanowi nienależyte wykonanie zobowiązania w rozumieniu art. 471 k.c. i jako takie stanowi podstawę samoistnej odpowiedzialności pozwanego za poniesioną przez powodów szkodę. Odpowiedzialność pozwanego nie jest odpowiedzialnością solidarną w rozumieniu art. 366 § 1 k.c., dla przyjęcia solidarności zobowiązania konieczne jest bowiem jej istnienie z mocy ustawy lub czynności prawnej (art. 369 k.c.), co w niniejszej sprawie nie ma miejsca. Pomimo jedności szkody każdy z pozwanych ponosi samoistną odpowiedzialność za jej naprawienie. Niemniej naprawienie szkody przez jednego z dłużników zwolni drugiego (tzw. solidarność nieprawidłowa), co uwzględnione zostało poprzez poczynienie stosownego zastrzeżenia w treści wyroku.

Za nietrafny Sąd uznał podnoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia. W szczególności nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie przepis art. 656 k.c. w związku z art. 646 k.c. Odpowiednie stosowanie przepisów z zakresu umowy o dzieło nie stoi w opozycji do możliwości roszczenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych, w tym w oparciu o przepis art. 471 k.c., bowiem obejmuje wąskie, taksatywnie określone przypadki, w których

odpowiednie zastosowanie mają przepisy umowy o dzieło i nie obejmuje odesłania do art. 646 k.c. określającego terminy przedawnienia. Problematyka terminów przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o roboty budowlane ostatecznie rozstrzygnięta została w uchwale SN z 11.01.2002 r., sygn. III CZP 63/01, w ten sposób, iż przyjęto, że roszczenia wynikające z umowy o roboty budowlane przedawniają się w terminach określonych w art. 118 k.c. tj. na zasadach ogólnych. Termin przedawnienia roszczeń odszkodowawczych z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania zgodnie z art. 118 k.c. w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104) wynosi lat 10, a rozpoczyna się wedle zasad określonych w art. 120 § 1 k.c. tj. od dnia wymagalności roszczenia, a w sytuacji kiedy wymagalność zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Pozew wniesiony został w dniu 6 listopada 2017r. Oczywiście jest, że w tej dacie nie upłynął jeszcze termin przedawnienia, ani liczony od daty zakończenia przez pozwanego poszczególnych prac, ani od daty kiedy powodowie dowiedzieli się o istnieniu wad.

Reasumując Sąd w oparciu o przepisy art. 647 k.c. w związku z art. 471 k.c. w stosunku do pozwanego A. N. i w oparciu o przepisy art. 471 k.c. i art. 22 prawa budowlanego w stosunku do pozwanego P. N. zasądził od każdego z pozwanych na rzecz powodów tytułem naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania zobowiązania kwotę 206.66,48 zł, zastrzegając iż spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwolni drugiego.

O odsetkach za opóźnienie orzeczono w oparciu o przepis art. 481 k.c., zasądzając je od pierwotnie zgłoszonego roszczenia od dnia 6 lipca 2017r., zaś od żądania zgłoszonego w ramach rozszerzenia powództwa od dnia 14 września 2020r. tj. od dnia doręczenia pisma rozszerzającego powództwo. Żądanie odsetek za okres od dnia złożenia pisma rozszerzającego powództwo do dnia jego doręczenia oddalono, albowiem pozwani nie pozostawali w tym okresie w opóźnieniu co do rozszerzonego żądania.

Oddalono też żądanie zasądzenia od pozwanych kwoty 200,- zł jako równowartości mandatu karnego nałożonego na powodów przez (...). Kwota jako powodowie uiszcili z tego tytułu miała charakter sankcji karnej, a powodowie nie wykazali aby mieściła się w pojęciu szkody kontraktowej z art. 471 k.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty zasądzone na rzecz powodów złożyły się koszty zastępstwa procesowego 10.800 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Na koszty, które w trybie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobrać od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa tj. kwotę 15.059,04 zł składają się nieuiszczone koszty sądowe obejmujące opłatę od pozwu od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni w wysokości 10.334 zł (od kwoty żądania 206.866,48 zł) oraz niepokryte całości z uiszczonych w toku procesu przez pozwanych i interwenienta zaliczek wydatki na opinie biegłego w wysokości 4.725,04 zł (wydatki na biegłego 6.725,04 zł, zaliczka uiszczona 2.000 zł).

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk